

Naša kapija je bila viša od svih drugih toliko da čak ni najviši muškarac kad bi stao na prste nije mogao da vidi šta se zbiva iza nje. I bila je crna, sa samo jednom zardalom flekom u sredini. Nisam znala kako je nastala, ali sam znala da nema ko da je prefarba. I činilo mi se da postaje sve veća i veća.

Isto tako nisam znala da li je ono što se iza te naše kapije dogodilo bila slučajnost ili moja krivica. I to me proganja ceo život.

•

Mama je važila za lepoticu, a ja sam, kako su umeli da kažu, imala sreću da tu lepotu nasledim. Mog oca nisu smatrali preteranom lepim čovekom. Zgodnim – da, šarmantnim i duhovitim – da, markantnim takođe, ali niko ne bi prvo rekao da je lep. Pošto je postojala opasnost da povučem na njega, verovali su da je stvar sreće što nisam. Ipak, mama je mislila da sreća nije bila baš skroz na mojoj strani. Ogromna i prilično neukrotiva kosa padala mi je preko pravilnih crta lica i velikih plavih očiju, sve do struka. Da su to bile fino izdefinisane lozne, možda bih bila ćerka kakvu je mama zamišljala. Ali to je uglavnom bila ućebana i neobuzdana griva.

Zato se oduvek redovno i posvećeno trudila da je ukroti. Češljanjem, pranjem, zalizivanjem i korišćenjem brojnih raznoolikih šampona i preparata. Ali moja kosa kao da je živela nezavisno od maminih želja. I nekada sam imala utisak da se, što ju je mama više češljala i želela da je namesti i zaliže, ona sve više opirala i postajala sve veća. Konačno, jednog dana je upotrebila češalj koji je bio namenjen psima. Njegovi metalni zupci su moju kosu stanjivali i činili je pitomijom. Suze su mi išle kad god me je timarila, ali sam ćutala, jer je takvo sre-

đivanje najčešće značilo da me sprema za goste. Ne obraćajući pažnju na moje negodovanje, samo bi odgovorila:

– U životu sve boli, posebno lepota.

U goste smo najčešće išli kod tetke, tatine sestre. Samo smo nju od tatine familije posećivali. Mama je smatrala da je tetka „iole normalna“ i bilo joj je važno da održim kontakt sa tetkinim sinom – mojim mlađim bratom. Jer nikad se ne zna – možda se jednog dana upoznamo i zaljubimo, a ako ne bismo znali da smo brat i sestra, to bi bila sramota. To je ujedno bilo i jedino mesto na kom sam o ocu mogla nešto da saznam. Njegovo ime nisam smela da pominjem.

Upravo me je zato ta tema najviše zanimala. Zbog njega nisam bila kao sva ostala deca. Po pogledima odraslih uvek sam znala kada će početi da pričaju o njemu, jer su govorili dovoljno tiho da ja to ne čujem. Bila sam devojčica bez oca. Obeležena. Jedina takva u celom mestu. I zato sam morala uvek biti bolja od druge dece, da se ne bi videlo da mi nešto nedostaje.

– Da bi uspela u životu, moraš biti i jedno i drugo. I lepa i pametna. I ozbiljna i zanimljiva. I zahtevna i popustljiva. Dobra za druge, ali dobra i za sebe. Nikada nije dovoljno samo jedno.

Govorila mi je to dok mi je zatezala kike, nameštala belu uštirkanu kragnu košulje, navlačila dokolenice koje gotovo niko od dece nikada nije nosio, i na kraju mi obula neudobne cipele s mašnjama, čiji su me kaišići nepodnošljivo žuljali.

Trudila sam se da shvatim kako to da budem dve stvari u isto vreme – i poslušna i svoja. Najčešće sam pak birala poslušnost, sve dok se nije pojavila ta druga strana mene. Tek tada sam počela da naslućujem šta je mama zapravo htela da kaže.

Nisam to odmah osećala. Nisam ni znala da taj deo mene postoji.

Sećam se prvog puta kada se to dogodilo.

Kod tetke smo odlazili jednom mesečno. Živela je u gradu pored, u ogromnoj kući na samoj ivici jezera. Volela sam te odlaske u svet koji je funkcionisao u potpunoj suprotnosti sa našim. Kod nje stvari nisu morale odmah da se vraćaju na svoje mesto. Mogla sam da jedem koliko god sam kolača želela. I bilo je u redu da sa bratom trčim po kući ili skačem u dvorištu. Mama je tvrdila da je tetka lenja i neodgovorna i da se takvim vaspitanjem ne postaje čovek. Dok se ona samo smejala i govorila: „Pusti ih, to su samo deca, ima vremena da shvate šta su problemi nas odraslih.“

Čini mi se da je i ona bila usamljena bez tate. I njoj je nedostajao. Zbog toga je mama i pristajala da je obilazimo, iako mislim da je nije previše volela. Mama je očekivala da u poseti sedim kao neka lutka, u najlepšoj haljini, koju mi je najčešće tetka i poklonila, i jedem malecno parče torte. Tetka bi me nutkala da uzmem još, ali bi moj pogled ka kolaču presekao mamin, oštar kao nož, koji bi u trenu sasekao svaku želju da uzmem i drugo parče. „Devojčice moraju na vreme naučiti da se ne prejedaju i umeti da kažu: 'Ne, hvala'“, mogla sam da čujem maminu rečenicu koju bi ponavljala pre i posle svake posete.